

Att vara tivoligubbe är

NÖJESFÄLT Långt från Fritt fall och läskiga loopar kuskar Berglunds tivoli runt riket med sin ambulerande nöjespark. Jonny Berglund är fjärde generationen tivoliägare, ett yrke han varken kan eller vill få ur blodomloppet.

Gröna Lunds publikdragare Fritt fall, som får folk att frivilligt störta 80 meter i tillåten motorvägsfart, känns väldigt avlägsen när Berglunds tivoli lockar med lotter och beskedliga barnkaruseller. Nu finns mer våghalsiga vari-

I SKUGGAN AV...

DEL 4

GRÖNA LUND

Vi spanar in företeelser som kommit lite i skymundan.

anter, men en förmiddag på Vätö sommarmarknad hörs ännu inte ett ljud från Virvelvindens nyinköpta vagnar med motiv på bikiniklädda bystrottningar.

Ortens idrottsförening har årlig hantverks- och knallemarknad och ett tivoli med färgglad tombola och litet pariserhjul ska

få sommarbilisterna att stanna till på hästhagen.

Bryan Adams Summer of 69 ersätts snart med tungsint techno där en kvinnlig tivolianställd torrar trädskivan torr till lotteriet Lucky star och hägrande mjukis-lejon. Det doftar av sockervadd, torrt gräs och popcorn. Regnet hänger i luften som ett påminnande hot mot dagskassan.

- Molnen och den här lite kyliga luften är ypperligt tivoliväder. Många gånger är regn till och med bättre än 30 graders värme, för då ligger folk på stranden, säger Jonny Berglund som borde veta allt om gungor och karuseller.

Trots att han bara är 34 år har han redan hunnit driva tivoli i elva år, då han började med en barnkarusell och en lotterivagn. Jonny har rest och jobbat i branschen i hela sitt liv. Som tvååring

kom han till Kiviks marknad för första gången. Där drev fastern pornografisk varieté medan andra släktingar skötte tivolit.

Slakten Berglunds tivolihistoria skrevs för första gången i slutet av 1800-talet, då Jonnys farfars far

När jag diskuterade checkkrediter i Stockholm sa banken: "Tivoli...har ni djur?". Jag svarade att: "Jo vi har elefanter, de är i plast och sitter fast på en karusell."

byggde en dansbana till en mid-sommarmfest i Sundsvall. Det gick så bra att han gick raka vägen ner till sågverket och sade upp sig.

- Han fick tolv barn och alla sysslade med tivoli. I mitten av 1960-talet var vi Sveriges största tivolisläkt. Då lastade man på järnväg och fyllde 50 vagnar med karuseller. Men som alltid när

pengar kommer in i bilden blir det diskussioner. Tyvärr har det varit mycket bråk i vår familj, så i stället för att göra något riktigt bra tärde man varandra inifrån.

Idag är Jonny den enda som bär Berglunds tivolinamn vidare. Hade han drivit cirkus skulle han ha kallat sig cirkusdirektör. Men hierarkierna frodas tydligen även i glädjespridarbranschen.

- Det brukar heta cirkusdirektör och tivoligubbe. Och det är en stor skillnad. Chefen på ett tivoli är ingen direktör. Fördomarna att vi är något suspekt som dyker upp

i byn har spåtts på genom åren.

En sommar när Jonny var 16 år körde han karusell i Robertsfors och förälskade sig i tjejerna. En natt satt han och pratade med en flicka som berättade att hennes mamma hade varnat henne för två saker: stockholmare och tivolipersonal. Jonny var bådadera.

För tre år sedan flyttade han med sin familj till uppländska Tärnsjö, mest känt för luftbombningarna mot myggen för några år sedan. Att lämna Stockholm blev ett lyft för verksamheten.

Jonny Berglund är fjärde generationen tivoliägare.

FOTO: JUREK HOLZER